

A MAGYARORSZÁGI VASUTI SZEMÉLYZET ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ KÖZLÖNY

A Magyar Vasutas megjelen minden hét péntekjén. Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VII., Csömöri-ut 28. szám, ahova mindenemű levelezés és egyéb küldemény intézendő.

Előfizetési feltételek:

Egy hóra	frt —.40 (K —.80)
Negyedévre	frt 1.20 (K 2.40)
Félévre	frt 2.40 (K 4.80)

Minden összeköttetésünket a legnagyobb titokban tartjuk. Ha valaki — bármi okból — nem akarja, hogy lapunk az ő nevére járjon, bármilyen más címre is előfizethet.

Figyelem betegsegélyző-pénztári tagok!

Most folyik mindenütt a Máv. betegsegélyző-pénztárának májusban tartandó közgyűlésére a kiküldöttek választása.

Figyelmeztetjük a céltudatos vasuti alkalmazottakat, hogy csak olyan kiküldötteket válasszanak, akikben teljesen megbízhatnak, hogy a tagok érdekeit fogják a közgyűlésen szem előtt tartani és nem lesznek drótbábuk.

A közgyűlésnek fontos és életbevágó teendői lesznek. Szükséges, hogy céltudatos és szervezett vasutasok legyenek a kiküldöttek.

A kiküldöttek választásának a módozatait az alapszabályok 28. szakaszának a következő rendelkezései szabják meg:

A kiküldöttek száma akként állapítandó meg, hogy az összes pénztári tagok, a m. kir. államvasutak üzletvezetőségei szerint elkülönítve és szolgálati csapatokba osztva, ejtik meg a választást és pedig:

1. az állomási és vonatkísérő személyzet együttesen,
2. a pályafentartásnál alkalmazott tagok külön,
3. a vontatási és anyagszerkezési személyzetből származó tagok szintén együttesen,
4. minden egyes műhely személyzete külön.

A választás akként ejtik meg, hogy minden 300 tag után egy kiküldött választatik, azzal, hogy 150 tagon aluli töredék nem jó figyelembe, míg a 150-en felüli maradék után még egy kiküldött választandó.

Áll továbbá a közgyűlés a munkaadó vasutintézet 10 képviselőjéből, kiket maga a vasutintézet jelöl ki.

A közgyűlésen az egyes kiküldöttek megbízói nevében, de mindenkor egy szavazattal érvényesítik jogaikat.

A munkaadó vasutintézet képviselői a közgyűlésben együttesen a szavazatok egyharmadát képezik.

Felhívjuk tagtársainkat, hogy ott, ahol még nem választották meg a közgyűlési kiküldötteket, haladéktalanul állapodjanak meg teljesen megbízható jelöltek személyében és egytől-egyig azokra szavazzanak.

A közgyűlés az alapszabályok értelmében e hónapban lesz. Pontos helyét és idejét a Magyar Vasutas-ban idejekorán közöljük. Ha a betegsegélyző-pénztár működésében napról-napra mutatkozó tömérdek bajt meg akarjuk szüntetni és azt igazán jóléti intézménnyé akarjuk fejleszteni, minden becsületes és öntudatos tagnak a kiküldöttek választásánál már meg kell tennie kötelességét.

Kérjük a megválasztott közgyűlési kiküldötteket, hogy nevüket és pontos címüket sürgősen közöljék a Magyar Vasutas szerkesztőségével (VII., Csömöri-ut 28. sz.)

Az országos szervező-bizottság.

A mumus.

Lapunk egy barátjától kapjuk az alábbi fejtegetéseket, amelyeket aktuális tartalmuk révén e helyen és szösz szerint közlünk, ámbár kötelességet teljesítünk, ha ismételtent kijelentjük, hogy a vasutas-szervezet kizárólag gazdasági szervezet, nem köti le magát egy politikai irányhoz se és célja tömöríteni az összes vasutasokat, tekintet nélkül politikai és társadalmi hitvallásukra.

A hozzánk beküldött értékes és érdekes cikk a nemzetköziség vádjával ügött visszaélések ellen fordul. Érvei, gondolatmenete mindenesetre megérdemlik, hogy figyelemmel foglalkozzunk velük. A cikk így hangzik:

Fura emberek vagyunk mi vasutasok: elméletben rajongó hivei vagyunk az acélos együttérzésnek és gyakorlatban szinte az üstökénél fogva cibáljuk az okokat és ürügyeket, amelyeket fődö-

zetül használunk arra, hogy ne kelljen kartársainkkal együttéreznünk és együtt küzdenünk. Itt van például a vasutasok szervezete. E sorok írója nem tartozik azok közé, akik megalapították a vasutasoknak a Magyar Vasutas köré csoportosuló szervezetét, sőt, most már bevallhatom, erős idegenkedéssel, majdnem ellenszenvvel fogadtam annak idején a szervezetet célzó első lépéseket. Bennem is megvolt akkor még a munkásoknak az a lebecsülése, amely még ma is olyan sok, különben derék érzésű kinevezettnél található. Meg azután bizonyos bizalmatlansággal fogadtam az új szervezetet és az új lapot, mert híre járt, hogy a vezető emberek nemzetközi szociáldemokraták és ez a vörös rém bizony engem is megijesztett.

Azóta azonban sokat figyeltem, sokat tapasztaltam és mondhatom, Saulusból Paulus lettem. Aki eleinte hidegen, sőt határozott ellenséges érzéssel fogadtam a Magyar Vasutast és az általa megteremtett vasutas-szervezetet, most tiszta, erős meggyőződésből hive vagyok. Most már nem rettent el semmi vád és semmi ráfogás. Most már nem ijedek meg attól, hogy jobbról is, balról is befeketíteni igyekeznek a vasutas-szervezetet. Tiszta szívvvel és nyugodt lélekkel hirdethetem, hogy: egyedül ebben a vasutas-szervezetben látom a vasutas-testület jövő boldogulásának a zálogát és biztosítékát, és egyedül a Magyar Vasutast ismerem el a vasutasok bátor, igazmondó és főképen őszinte lapjául.

Érthető hát, hogy nagy keserűség, valósággal fájdalom fog el, ha látom, hogy sok vasutas, részint tudatlanságból, részint félreértésből, sokan pedig határozottan rosszakaratból hirdetik, hogy ebből vagy abból az okból nem csatlakozhatnak a vasutas-szervezethez. Különösen sokan vannak olyannak, akik azzal mentik ellenséges

magatartásukat, hogy ők hazafias érzel-műek, a vasutas-szervezet pedig a nemzetköziség hive, így tehát óriási ür tátong közöttük, amelyet áthidalni semmi sem képes. Ezt hangoztatja unos-untalan a volt 13-as bizottságnak az a két tagja, Turcsányi és Breier, és ezeknek a hivei, akikre a Magyar Vasutas jóízű humorral rásütötte a „zsirondistaság” bélyegét.

Szolgálatot vélek teljesíteni a mi közérdekünknek, amikor épen ezzel a kifogással egy kissé részletesebben foglalkozom. Amit én a tapasztalatok és megfigyeléseim révén tanultam, az mindenkire nézve époly megnyugtató és fölemelő lehet, mint reám nézve volt.

Mindenekelőtt megállapítható, hogy *a nemzetköziség semmiképpen sem áll ellentétben a hazafisággal.* Nemzetköziség nem egyértelmű a nemzetellenességgel vagy a nemzetnélküliséggel. Itt van például az országgyűlésnek több pártja; ha ezek a pártok közösen akarnak valamit megállapítani, *pártközi* egyezsége lépnek. Ki merné már most állítani, hogy ez a *pártközi* megállapodás *pártellenes* megállapodást jelent?

Vagy néhány más példa. Itt van a *Nemzetközi Békeegyesület*, amelynek tagjai között híres-nevezetes államférfiak, kifogástalan hazafiságu emberek vannak, pld. gróf *Apponyi* Albert. Ki merné a nemzetközi békeegyesületet hazaellenesnek és Appo yi Albertet hazátlannak nevezni? A nemzetközi Postaegyesület kongresszusain előkelő szerepet játszik *Szalay* Péter, a magyar főpostás. Hazátlan- vagy hazaáruló-e azért *Szalay* Péter tanácsos? — A *genfi konvenció* nemzetközileg állapítja meg a betegápolás védelmét há-

boru esetén, hazaárulók-e vajjon, akik ezt a konvenciót megcsinálták és akik hozzájárultak?

Rövid idő múlva megtartják *Washingtonban* a nemzetközi vasuti kongresszust. Résztvesznek ebben a nemzetközi tanácskozásban magyar részről a kereskedelmi minisztérium több főtisztviselője *Lers* Vilmos osztálytanácsos vezetése mellett és szó volt róla, hogy oda megy *Ludvig* Gyula, a Máv. elnökgazdátja is. Hát ha igaz, hogy a nemzetközi akció hivei hazaárulók, akkor a „hazátlan bitangok” sorába állott *Ludvig* Gyula ur ő excellenciája is.

Lehetne még a végtelenségig folytatnom ezt a sorozatot, de fölösleges. A fölhozottakból is világos minden józan ember előtt, hogy a nemzetköziség nem ellentéte a hazafiságnak és aki a nemzetközi együttérzés hívének vallja magát, az semmiképpen sem árulója egyszersmind nemzetének vagy hazájának.

De nézzük csak tovább. Nemcsak azt kívánom bebizonyítani, hogy a nemzetköziség nem olyan veszedelmes és káros, mint amilyennek hiszik és mondják, de azt állítom, hogy minden nagyszabású kulturális mozgalomnál a nemzetköziség egyenesen szükséges és elkerülhetetlen. A nagy területre kiterjedő, igen sok embert felölelő, nagy célokért küzdő mozgalmak sikerének egyenesen előfeltétele a nemzetközi megállapodás és nemzetközi szervezkedés. Emlékszünk arra, hogy amikor a német országgyűlésen a szociáldemokrata képviselők indítványt tettek a napi munkaidőnek nyolc órában leendő törvényes megállapítása ügyében, a kereskedelmi miniszter azt felelte, hogy ezt a kérdést Németország egy-

maga nem oldhatja meg, az efajta kérdések csak nemzetközi megállapodás révén szabályozhatók. Ez komoly érv a nemzetköziség mellett, de nem az egyetlen érv.

Jusson eszünkbe az a közeleső példa, hogy a nemzetközi vasuti csatlakozásokat és tarifa-egyezményeket is nemzetközi uton állapítják meg. Micsoda pogány zürzavar, micsoda iszonyatos kár esne az egész világ vasuti forgalmában, ha az egyes vasuti társaságok arra az álláspontra helyezkednének, hogy minden, ami nemzetközi, az egyszersmind hazaellenes, tehát nem mennek bele semmiféle nemzetközi megállapodásba. Ha egyéb nem, maga a vasuti üzem is megtaníthatná a vasuti alkalmazottakat a nemzetközi szolidaritás üdvös és szükséges voltára.

Felemlítjük e helyen és ez alkalomból azt is, hogy milyen magasztos volna, és érdekeinket milyen hathatósan előmozdítaná, ha nekünk, vasuti alkalmazottaknak nemzetközi szövetségünk volna, amelynek révén az egész művelt világ vasutasai összefognának és ott segítenének egész erkölcsi és anyagi erejükkal, ahol arra a legnagyobb szükség volna.

Mindebből kitűnik, hogy nem olyan megvetendő dolog az a bizonyos nemzetköziség, sőt inkább igen előnyös és szükséges fegyver a jövőnkért folyó küzdelemben.

Hátra van még egy pontnak a megvilágítása. Nem kellemes dolog vele foglalkozni, de kötelesség. És ezért vállalkozom rá. Jó lesz mindenkor és minden becsületes embernek jó alaposan vigyázni, ha valaki azzal a céggel iparkodik közelébe furakodni, hogy „én jó hazafi vagyok, jobb, mint az a másik.” Vannak, sajnos, igen

A „Magyar Vasutas” tárcája.

Idill a hóban.

Irta: Gergely Győző.

A kemény tél átható hidege járta át a külváros minden zugát.

Az ólomszürke, komor felhőkből nesztelenül hullott alá a hó a néma utcákra, amelyeknek csendjét semmi sem zavarta, csak a gyárakból kihallatszó tompa zugás és olykor egy-egy otromba társzekér ritmikus zöreje.

És amíg az este le nem szállt, ez a csönd uralkodott. De ekkor egyszerre panaszos, éles, hosszú bugás reszkettette meg a levegőt. Az egyik gyár kürtje jelezte a munka megszüntét. Hangjába belekapott egy másik, ez már tompább volt, egy harmadik, negyedik és a többi sorba, más-más hangon, de mindegyik egyforma hosszasan, panaszosan üvöltötte el megváltó dalát az aznapi munkától.

Mire elhallgattak, az utcák már népesek voltak a munkásoktól, kik nagy csoportokban tartottak haza felé.

A hóval telt kövezeten csoszogva, kezeiket zsebeikbe mélyesztve, felgyűrt gallérral, mintha busszuságukban egészen el akarnának bujni rongyos ruhájukban, szótlanul haladtak egymás mellett. A gázlámpák homályos, pislogó fényében komor kísértetekhez voltak hasonlók, mert a munka örökös gályarabjai között ilyenkor hiába keresi az ember a boldog családapát, aki örömmel, ujjongó szívvel siet

haza várakozó családjához. Minden oly szomorú, oly gyászos volt.

Egy gyár vasrácsos kapujához támaszkodva, mereven nézte őket egy didergő vézna alak. Fekete szemeinek sóvár, lázas pillantásán meglátszott a nyomor kaján irigysége és az alázatos könyörgés egy kis alamizsnáért. Kezeit tétozva nyújtotta ki olykor-olykor, de aztán hirtelen visszarántotta.

Látta, hogy ezek az emberek ép oly rongyosak, ép oly szomorúak, mint ő.

Tipikus alakja a nagyvárosok csavargóinak, hosszú, sovány fiatal ember volt. Gyűrött, valamikor kemény kalapja alól kuszáltan lógott homlokára a haja. Barna arcán meglátszott a hideg és a nyomor által kipréselt könnyek haivány nyoma.

Időközben szél kerekedett, mely szeszélyesen lobogtatta meg rongyos ruháját.

Sokáig állt itt, lesve a vak szerencsét, hogy egy arra menő jószívűsége sovány vascorát és fekhelyet juttasson neki, amelyen átaludhatná a hosszú téli éjszakát. De hiába várt. A szürke, szegény külvárosban kivált ilyenkor nem fordul meg senki, aki alamizsnát adhatna. Már a hazatérő munkások hosszú karavánja is elvonult, az utcák megint néptelenek lettek és ő még mindig ott állt a vasrácsos kapunál.

Már ő is tudta, hogy hiába vár. Lassan gondolkozva indult el, de alig tett néhány lépést, tétozva megállt. Otthona nem volt, ahová elmehetett volna és bent a városban nem jó ily rongyos embereknek járkalni

oly későn. A rendőrök csakhamar ismernék fel benne a dologtalan csavargót és bevinék magukkal oda, ahol nagyon csúnyán bánták a magafajta emberekkel.

De ugy érezte, hogy el is fáradt már a hosszú ácsorgásban. Nem messze onnan az ut szélén volt egy pad, odament, hogy kissé pihenjen. De amikor odaért, megretent a hóval borított deszkától, nem mert ráülni és meglegedett azzal, hogy lábait felváltva rakja rá.

Térdére könyökölve belebámult egy szemközt levő ház befüggönyözött ablakába. És amint így elnézte az így össze-vissza futó árnyékokat, az inség által felizgatott fantáziája elébe varázsolta a barátságos meleg otthonát, ahol az emberek oly izgatottan, sietve futkosnak fel és alá, nemhogy lefeküdnének és élveznék a pihenés gyönyörét, amely után ő annyira áhitozott.

— Az emberek sohasem tudják megbecsülni jó dolgukat... Ha neki volna egy puha meleg ágya, mely édesen, lágyan fogadná be az ő dermedt tagjait, mily boldog volna!...

Viziói támadtak. Lázas agyában egymás után tünt fel hol egy duzzadó tollu tenger, hol egy nagy fazék meleg, párolgó étel...

Olykor-olykor magához tért és ilyenkor észrevette, hogy a hó mind sürűbben hull alá. Nagy szállingozó pelyheivel bevonult, hogy elfoglalja téli birodalmát. A szürke világ egészen fehér világgá változott.

(Polytájuk)

sokan, akik komisz, selejtes portékájukat (legyen az materiális, vagy szellemi), így akarják jó drágán a hiszékeny közönség nyakába varrni. Sok szédelgést és sok visszaélést iparkodtak már a nemzeti színű takaróval leplezni. Vannak, akiknek a hazafiság jó üzlet, akik busásan kamatoztatják a hazafiságukat. Vannak, akiknek a hazafiság menlevél bűnös üzelmek elkövetésére. Vannak, akik haszonbérbe vették a hazafiságot és kizárják belőle mindazokat, akik nekik nem tetszenek. Nos és ezek az emberek az igazi, jó érzésű hazafiak előtt gyűlöletessé, hiteltét veszítetté tették azt a hazafiságot, amely ordít és kiabál, de minél hangosabb, annál kevésbé lakozik a szívekben. Az igaz hazafiasságnak nem azok okozzák a legnagyobb kárt, akik hivei a nemzetközi összetartásnak, hanem akik kufárkodó célokra élnek vissza a hazafiassággal. Ugy vagyunk a hazafisággal, mint minden más mély érzéssel: azok érzik a legerősebben, akik a legkevésbé kérkednek vele.

Bátran merem tehát állítani, hogy a vasutas-szervezetnek azok a tagjai, akiket nemzetköziséggel vádolnak, jobb hazafiak, mint azok, akiknél üzleti cégről csupán a hazafiság. Sokkal több hasznot hajtanak a hazának és a nemzetnek azok a nemzetköziek, akik egész erejükkel, ekzisztenciájuk fölállozásával, saját jövőjük kockáztatásával sánca vetik magukat társaik jobb jövőjének a kivívásáért, mint azok a jóltáplált hazafiak, akik aprópénzre váltják föl a hazafiságukat.

A szervezett vasutasok — noha nemzetköziek — már eddig is sokkal több jót teremtettek a magyar vasuti alkalmazottak öntudatra ébresztése és fegyelmezése, a helyzetünk javítása körül, mint azok az epés, feketemáju emberek, akik csak gáncsokoskodni és az összetartást megbolygatni tudják, de hasznosat és üdvöset teremteni nem képesek.

Az ugynevezett zsirondistákat pedig, akikkel a múlt évben együtt küzdöttem végig a nagy harcot elejétől-végéig, arra kérem, hogy ne zárkozzanak el a tanulságok egész özöne elől, amelyek mind azt bizonyítják, hogy rossz uton járnak, veszedelmes, káros munkát végeznek, ha gyűlölettel telten iparkodnak a vasutasok szervezkedését megbontani és közöttünk viszályt teremteni.

Emlékezzenek arra, hogy a nagy katasztrófa után, amikor minden összeomlott és úgy látszott, mintha már minden elveszett volna és évek hosszú sorára néma és halott maradna ez a mi vasutas-testületünk, egyedül a *Magyar Vasutas* volt az, amely megmentette számunkra az életet, a szervezkedést és a jövő boldogulás alapját.

Ne feledjék el, hogy milyen nagy áldozatok árán, milyen sok üldöztetés közepette épen ez a Magyar Vasutas és az általa megteremtett szervezet volt az, amely a legelnyomottabb, a

legszegényebb vasuti alkalmazottakat talpra állította és csatasorba helyezte.

Jusson eszükbe, hogy e vasutas-szervezet nyitva áll *minden* vasutas számára, a „nemzetköziek” baráti szeretettel, tárt karokkal várják az összes vasutasokat, tekintet nélkül azok politikai és társadalmi meggyőződésére és nem mondják azt, hogy ez vagy amaz nem való közibénk, mert más a meggyőződése, mint a miénk.

Ami végül a „nemzetköziség” elleni vádjait illeti, egy az ő szemükben csálhatatlan tekintélyre hivatkozhatok. Az ő vezérük és keresztapjuk, *Vázsonyi Vilmos* képviselő írta meg egyszer, hogy „*a nemzetiszínű zászlóról nem lehet kenyérrel leharapni.*” Tanuljanak a zsirondisták belátást és józanságot Vázsonyi Vilmostól, hagyják abba káros aknamunkájukat és csatlakozzanak a becsületes és céltudatos vasutas-szervezethez.

A többi vasutasokat is, az ingadozókat és határozatlanokat, igaz szívvél és lélekkel föl szólítom, hogy támogatásuk teljes erejükkel az *egyetlen* igaz vasutas-lapot, a *Magyar Vasutast* és legyenek bátor, öntudatos katonái a vasutas-szervezetnek.

A nemzetköziség mumusától pedig ne féljenek, az nem harap és nem esz meg senkit.

Veridicus.

A Máv. altisztek és szolgák.

I.

Mikor a magy. kir. államvasuti hivatalnokok négy esztendővel ezelőtt, a múlt évben csufosan levert, kenyérért és emberi jogokért való harcukat megindították, egy rettenetes hibát követtek el. Azt, hogy csak a maguk igazát keresték, csak a maguk küzdelmes életsora iránt igyekeztek felkelteni a döntő körök figyelmét és jóindulatát, de nem vonták bele mozgalmukba sem az altiszteket, sem a szolgákat, sem pedig a munkásokat: a magy. kir. államvasuti személyzetnek azt az elemét, mely a szolgálat fontossága tekintetében semmivel sem kisebb súlyú, mint a tisztviselői elem, szám szerint pedig épen tizenötszöröse a hivatalnoki karnak. Széttagolták az erőket, külön szervezkedtek a tisztviselők, külön az altisztek s külön a szolgák. Hogy milyen eredménnyel, azt megmutatta a most esztendeje valott csufos kudarc, melynek közvetlen előzménye megint csak egy öreg hiba volt: az, hogy a munkásokat, — szándék nélkül-e, vagy szándékosan nem kutattuk — ekkor is kifelejtették a mozgalmából.

A múlt esztendei sztrájkig a vasuti munkásoknak voltaképeni szervezetük egyáltalán nem volt. Szervezkedésük kezdete, jobbanmondva helyes irányba való tereltetése épen a sztrájk idejére esik. Addig igazában csak a hivatalnokok, altisztek és szolgák szervezkedtek. Szervezkedtek, de rosszul.

Sőt egész bátran azt mondhatjuk, hogy az altisztek és szolgák mozgalmában nem is volt szervezkedés.

Összegyűltek néhány százan valamelyik nagyobb helyiségben s tárgyalták a maguk ügyét, a maguk igen-igen sok baját, szakavatott vezetés, többé-kevésbé a tárgy szakszerű ismerete nélkül — csak amugy isten nevében. A hivatalnokok feléjük se néztek s még az is csak a jövőt helyesen megítélő némely tisztviselő ismételt érélyes felszólalásának volt köszönhető, hogy emlékiratukban

az altisztekről és szolgákról — úgy, ahogy — egyáltalán megemlékeztek.

Igaz, hogy a mozgalom tizenkettedik órájában, a szombathelyi üzletvezetőség helyi bizottságának kezdeményezéséből, kimondották a hivatalnokoknak az altisztekkel és szolgákkal való egyesülését, de szervezkedésnek lehet-e tekinteni az ilyen elvi kijelentést, midőn még hiányzott a kapocs, mely az addig külön állott három testet összetartsa? S nem volt-e égbekiáltó bűn ezt a lazán összetákoltt tömeget sztrájkba kergetni?

Elvitázhatlan, hogy a különböző kategóriák követelése jogos volt és semmiképp se tulajdolt, ámde az ilyen tervnélküli és célszerűtlen munkálkodás ak csak az lehetett az eredménye, ami lett: a leveretés.

Hiábavalóság azonban a multak hibáin keseregni. Nem is ez a célunk. Jelen cikkünk s a következők során arra akarunk rámutatni, hogy mi volt az altisztek és szolgák eredeti követelése, mely követelések nyertek kielégítést, melyek nem, s melyek az emlékiratokból kellő körültekintés hiányában kimaradt követelések. Időszerűnek tartjuk pedig e kérdések felszínre hozását azért, mert erős a meggyőződésünk, hogy rövidesen bekövetkezik az az időpont, amidőn az államhatalom e kérdésekkel foglalkozni fog, egyszerűen ki lépén zárva, hogy azok mérlegelését és elítélését még tovább is halogassa.

Ugy az altisztek, mint a szolgák természetesen elsősorban a fizetési és előléptetések rendezését kérték. Kérték azonban ezen kívül:

Az altisztek:

1. A hivatalos munkaidő szabályozását és a hivatalos munkaidőn túl teljesített munkáért órapénzek folyósítását.
2. A rendbüntetések megfélebbzésének jogosultságát.
3. A fegyelmi eljárás szabályozását.
4. A meg nem felelő természetbeni lakások után járó pótlékot.
5. A törzsfizetés teljes kifizetését felfüggesztés esetére is.
6. Hogy felmondás esetén az altiszt is egész évi fizetésének megfelelő végkielégítést kapjon, ép úgy mint a hivatalnok.
7. A szabadságidők szabályozását.
8. Hogy a teljes nyugdíj-jogosultság már 30 évi szolgálat után elérhető legyen. (Kivételt képez a mozdony- és vonatkísérő személyzet, mely már ma is 24 évi szolgálat után eléri a teljes nyugdíjjogosultságot.)
9. A családtagok részére évenként legalább négy szabadjegy engedélyezését és módot arra, hogy az ily szabadjegyek pótfizetés mellett magasabb kocsiosztályban is használhatók legyenek.

10. Hogy minden kirendelt helyettes a helyettesítés huszadik napján túl is teljes napidíjat kapjon.

11. A természetben adott egyenruha használati idejének megrövidítését.

12. A tekintély és társadalmi színvonal fenntartása érdekében *annak a szokásnak eltörlését, hogy az altisztek feljebbvalóik által keresztnevükön: János, Pál vagy Péter stb. néven legyenek megszólíthatók.*

13. Némely mellékilletmény szabályozását s a nemzetiségi vidékeken helyi pótlék engedélyezését.

A szolgák:

1. A rendbüntetések szabályozását.
2. évenként legalább 14 napi szabadság engedélyezését.
3. A ruhailletmények megfelelő szabályozását.
4. Hogy áthelyezés csak *elháríthatlan* szolgálati okokból, vagy saját kérelemre történhessék. A költözköztetési átalány utóbbiaktól se legyen megvonható, a horvát-slavon területen beosztott magyar ajku alkalmazottak pedig 3—5 évi szolgálat után, kérelmezés esetén magyar területre nyerjenek áthelyezést.
5. A feljebbvalók sokszor sértő bánásmódjának megállítását.

6. A pályaeöröknek a fűtiszta kötelezettsége alóli felmentését. A szolgálatban kise-

gító feleségeik részére legalább 12 korona pótdíj engedélyezését, ugyszintén háztartási célokra a pályatest földjének szabad díjtalan használatát.

A vonatkísérő személyzet részére kétszeres *éjjeli* órapénzt.

A vonatkísérő lakatosok részére magasabb összegben meghatározott kilométerpénzt.

A mozdonyfűtők felmentését a géptisztítói kötelezettség alól.

12 órai szolgálat után 24 órai feltétlen pihenést.

A szolgálat sikeres gyakorolhatása végett egyöntetű utasítást a különféle rendeletekből.

A baleset által még az önhibájuk folytán sujtottak se legyenek felgyógyulásuk előtt elbocsáthatók.

Felmondás esetére az ideiglenes szolgálk részére hat havi, a végleges részére egy évi végkielégítést.

Az írásbeli munkákkal megbízottak részére irodaátalány folyósítását.

A pótdíjak, egyezmények és állomási jutalékok megfelelő szabályozását.

A szolgaszemélyzetnek a fegyelmi bizottságokban való képviseltetését olyan esetekben, midőn a megvádolt a szolgaszemélyzet létszámához tartozik.

Családtagok részére évenként legalább négy szabadjegy engedélyezését.

A szolgálatból való elbocsátásnak csakis bírói ítélet esetén való kimondását.

Felfüggesztés esetén a teljes fizetés kiutalását.

Alkalmazottak gyermekeinek megüresedett állásokra első sorban való alkalmazását.

Megüresedő őrházak a mozgórőknek szolgálati idejük sorrendjében adassanak át.

A közönséggel való érintkezésre utalt szolgálknak az *árnyékszék*ek tisztogatásától való felmentését.

A bevásárlási igazolványok érvényességének 96 órára való kiterjesztését.

7. Hogy a szolgaszemélyzet általában 30, az utazószemélyzet pedig 20 év után érje el a teljes nyugdíj jogosultságot.

8. A kisértőfékezők száncalomra méltó helyzetének javítását és általában a napi-béressek sorsa felett való kellő s méltányos gondoskodást.

*

Ime, ezek voltak az altisztek és szolgálk pontokba foglalt kérelmei, melyeket három évvel ezelőtt köteles aláazatra utasított s ünnepi ruhába öltöztetett küldöttek útján juttattak az ugynevezett illetékes fórumok elé.

A különböző kérelmek méltatását, valamint azt, hogy minő fogadtatásban és elbáncásban részesültek az illető fórumok részéről, következő cikkeinkben fejtegetjük.

SZEMLE.

A betegsegélyző-pénztár közgyűlése elé terjesztendő indítványunk szövegét már ismertettük. Időközben a nyugoti és északi főműhely munkásai pótlást és részben kiegészítést indítványoztak, amelynek értelmében a már közzétett indítvány 5. és 6. pontja így szól:

5. Az egészség megóvására megfelelő egészségügyi intézkedések teendők és erre a célra a fizikai gyóymód (vizgyógyászat, massage, villanyozás, forró levegő, gőz, stb.) szerinti kezelésre alkalmas intézetek létesítendők és pedig gyóymintézet a bejáró betegek szakszerű kezelésére, továbbá üdülőház és sanatórium az e célra alkalmas betegek sikeres gyóymítására. Azonkívül történjék gondoskodás, hogy más pénztárakhoz hasonlóan a Máv. betegsegélyző-pénztár is ápolassa tagjait a hazai sósfürdőkben, továbbá a karlsbadi és abbáziai fürdőhelyeken. Ezen gyóymintézetek fokozatos létesítésénél szem előtt tartandó, hogy ott kell azokat legsürgősebben létesíteni, ahol a

helyi viszonyok és a tagok tömeges száma azt szükségessé teszi.

6. Az egészség megóvása céljából feltétlenül szükséges, hogy ugy a munkás, mint az állomási és forgalmi szolgálatot végező személyzet — *amely oly gyakran van mindenféle fertőzésnek kitéve* — testét legalább egyszer hetenkint a Máv. mint munkaadó által minden műhely, fűtőház, laktanya és nagyobb állomás területén az e célra létesítendő tisztasági fürdőben megtisztíthassa.

Tagadhatatlan tény az, hogy a tisztán tartott és jól ápolat, gyakori fürdés által megedzett emberi test sokkal ellentállóbb mindennemű betegségek ellen. Ezen okokból és ezen alapon a Máv. betegpénztára sürgősen és erkölcsi ereje egész súlyával hasson oda, hogy a Máv. mint munkaadó a legrövidebb idő alatt ezen tisztasági fürdők létesítését az egész vonalon indítsa meg.

Május 1. A munkásság világnepét Budapest szervezett munkásai minden eddig felülmúló hatalmas tömegben ünnepelték meg. Óriási menetben, zászlók, jelzőtáblák alatt vonult mintegy 60,000 munkás a fővároson végig a városligetbe, közöttük külön jelzőtábla alatt — ezáltal először — a *vasuti munkások* is, akiknek a csatlakozása szeretetteljes örömet keltett a többi szakmák munkásai között. A munkaszünet a főváros területén és az ország nagyrészében ugyszólván általános volt. Szünetelt a nyugoti és északi főműhely, továbbá a keleti kocsiműhely is; a műszaki munkások délután 3 órakor hagyták abba a munkát, amint vasárnapokon és ünnepeken szokásos. A vidéki városok vasuti műhelyeinek nagyrészében is szünetelt a munka, csak itt-ott akadt egypár lézengő ritter, aki a rabigában görnyedt, míg társai künn a szabadban üdözöltek a világszabadság hirdetőjét, a vörös májust.

Az építőmunkások győzelme. A budapesti építő vállalkozók csufos kudarcot vallottak erőszakos és alattomos merényletükkel. Kizárták 11,000 munkásukat a munkából, hogy tönkretegyék a szervezetüket, kényszerítsék őket kedvezőtlen munkafeltételek vállalására és lehetetlenné tegyék a jövőre nézve minden kísérletét a munkásoknak helyzetük javítására.

Ez volt az építőmesterek kegyes szándéka, ez volt a kizárás célja. És mit értek el tényleg. Egy hétig sem tartott a kizárás és a vállalkozók maguk kérték a kereskedelmi minisztert, hogy indítsa meg a békétárgyalásokat a munkásokkal. A tárgyalások eredménye pedig az, hogy a munkaidő egy félórával rövidebb lett, a munkabérek magasabbak lettek és a munkaadók elismerték a munkások szervezetét.

A megállapodás főbb pontjai a következők:

A munkaidő 1905. július 29-éig napi tíz óra, ezentul *kilenc és fél óra*. Aszerint számítják, a munkabérek; az ezt meghaladó munkaidő után harminc százalékkal többet fizetnek.

Ha a munkások éjfélt utáni egy óráig folytonosan dolgoznak, akkor egy órai közbeeső szünet megadása mellett a 30%, túlmunkabér helyett a napi 10, illetve 9½ órai munkabérnek megfelelő összeg fizetendő nekik.

A hetibérfizetés napján a munka csak *délután öt óráig* tart, de a munkabérek az egész napi munkaidő után fizetnek.

A mesterek kötelezik magukat, hogy segédszemélyzetükkel szemben méltányosak lesznek, csak oly követeléseket támasztanak velük szemben, melyeket a munkások teljesíthetnek és elejtik az u. n. fekete könyvet.

A mesterek megengedik, hogy a *szakegyletek megbízottja* tagsági járulékokat a munkásoktól a *munka színhelyén* beszedhesse.

A mostani megegyezésből vagy a munkarend értelmezéséből vagy az előző pontból származó mindennemű vitás ügy végleges elintézésére ugy a mesterek, mint a munkások sorából az illetők által ennek a megegyezésnek idejére választandó három-három, összesen hat tagból álló vegyes *bizottságot* alakítanak.

Ha a panaszt tevő munkaadó, akkor a bizottság

tárgyalásain egy munkástag elnököl; ha a panaszt tevő munkás, akkor munkaadó elnököl.

Ha a bizottság nem tud megegyezni, akkor mindkét érdekkörön kívül álló elnököt választ.

A megegyezés 1908. április 1-ig érvényes, amely idő alatt sem a munkások nem rendezhetnek sztrájkot, bojkottot vagy zárlatot, sem a mesterek munkáskizárást. 1908 január hónap 1-ig a megegyezés értelmében választott hat tagu vegyes bizottság tárgyalást indít a további időre szóló megegyezésre nézve.

Az egyezmény magállapítja ezután részletesen a minimális munkabérek, amelyek *átlag óránként öt fillérrel nagyobbak az eddigi béreknél*.

Érdekes és fontos rendelkezése az egyezménynek az, hogy a mesterek a május 2-án újból megkezdődő munkánál a szükséghez képest felfogadandó munkásokat illetőleg *elsőbbséget* adnak azoknak a munkásoknak, akik az illető mestereknél a munkabeszüntetést megelőzőleg *alkalmazásban állottak*, ha az illető munkások a munka megkezdésének első napján jelentkeznek.

A gonosz módon provokált harc tehát az építőmunkások teljes diadalával nyert befejezést. Ezt a nagyjelentőségű sikert pedig fegyelmezettségüknek és erős szervezetüknek köszönhetik derék építőmunkástestvéreink, akik hovatovább követendő példaképei lesznek a többi munkásszakmáknak szolidaritás és áldozatkészség dolgában.

Az állam, mint uzsorás. Ugyanazon napon, írja a Népszava, amelyen a tavalyi sztrájk emlékére a vasutas-irodáknak az eskü-mintát kiakasztották intőszóképen a Máv. rabszolgáihoz, jelent meg a Máv. üzleti jelentése. Ha nem véletlen az államvasutak életének ezen két nyilvánulásának egy napra esése, akkor igazán stilszerű kapitalistagondolat a profitot és a rabszolgatartó döllyét egyszerre dokumentálni.

De ne érzékenykedjünk, számoljunk inkább. A vasutasok sztrájkját 4—5 milliónyi követeléskülönbség kedvéért verték le. Ennyiért tettek tönkre százakat, rendszabályozták meg ezreket. Ennyiért hágtak át annyi törvényt, amennyit csak birtak, ennyiért tömlöcöztek és vérbíráskodtak. Nos, az államvasutak 88.128,078 korona haszonnal dolgoztak. Tetszik érteni? 88 millió haszon! A követeléskülönbség huszonkétszerese; annyi, mint az összes alkalmazottak fizetése; a vasutakba fektetett tőkének négy és fél százaléka! Pedig tavaly rengeteg pénzt nyelt el a sztrájk, pedig tavaly is óriási összegeket emésztettek fel a királyi, hercegi, miniszteri, üzletvezetői és egyéb ingyenvasutak és szalonkocsik, pedig tavaly is milliókat fecséretek el magánvállalatok tarifaengedményeire és hasonlókra. A Máv. jövedelmeit nyugodtan tehetjük kétszer 88 millióra tisztességes pénzkezelés mellett.

... És ennek a 170 milliónak nem is negyvened részéért bántak el a vasutasokkal — akik előteremtői ennek a rengeteg pénznek — pribékmódra! Hát kell-e súlyosabb vád a kapitalista állam ellen?!

A nyugbérpénztárról.

A nyugbérpénztár intézménye az összes érdekelt vasuti alkalmazottak között valósággal elkeseredést keltett öröm és megnyugvás helyett. Ahelyet, hogy a tagok jövőjét biztosítaná, még a jelenüket is nyomasztóbbá tette. Az a nyugbér, amit a befizetések hosszú sora után kilátásba helyez, valósággal köldus-alamizsna, ellenben a szűkös kereset mellett olyan terheket ró a tagokra, hogy méltán megérdemli azt a nevet, amelylyel megajándékozták a tagok, amikor nyugbérnek meg nyuzbérnek nevezték el.

Tudja azt mindenki, aki csak legkevésbé is törődik a dologgal. Belátta azt a központi bizottság is, amelynek többsége nem szenved tultengő barátságban. Fel is emelte azt a határidőt, amely idő alatt a hátralékos járulékot befizetni lehet 5 évről 10 évre. Általános tehát az a vélemény, hogy a nyugbér-intézmény szerencsétlen torzszülött, amely

nem elégít ki senkit sem, sőt még alkalmas az elégedetlenség fokozására.

Annál nagyobb megütközéssel kell fogadni, hogy akad ugynevezett «Vasuti folyóirat», amely nemcsak védelmébe veszi a nyugbérpénztárt, hanem még egekig magasztalja annak «sikereit» és lepocskondiázza a sárga földig azokat, akik ki merik mondani erről a sajátságos «jóléti» intézményről az igazságot. Megjelenik Miskolcon egy «Haladás» nevű kis lapocska. Azt az alcimet választotta magának, hogy «vasuti szak- és szépirodalmi hetilap». Szerkesztője rövid idő óta valami *Zsivkovits* Antal nevű uriember. Jelentéktelen üres sajtótermék ez a Haladás. Amolyan se hideg, se meleg, se jó, se rossz, úgy szólván a krumplileves a sajtó terén. Most azzal vonja magára ez a törpe lapocska a figyelmet, hogy utolsó számában himnuszt zeng «a nyugbérpénztár sikeréről». Mindenekelőtt lerántja ebben a cikkelyben a kellemtelen bírálókat, írván róluk eképpen:

«Az ezidő szerint még kormányon levő kereskedelemügyi miniszter egyik marandó becsü alkotásai, a nyugbérpénztári intézmény kezdetben sajnos, a legilletéktelenebb helyekről teljesen elfogult és így igazságtalan bírálatnak lévén kitéve, oly színben állított a laikus közönség és a nagyhangu frázisokkal könnyen megtéveszthető vasuti alkalmazottak elé, mintha az a tagok aránytalan megterhelése miatt egész belső szervezeténél fogva alkalmatlan volna a tulajdonképeni cél praktikus megvalósítására.»

Azután nagy dicsériadák közepette elmondja, hogy a nyugbérpénztárnak egyedül a miskolci üzletvezetőség területén közel 1700 tagja van, akiknek csak a fele kötelezett tag, a másik fele ellenben idősebb 35 évnél és önként lépett be «látva a nyugbérpénztár igazán áldásos előnyeit.» Végül ujjongva hirdeti, hogy az első negyedév folyó tagjárulék fejében 8442 korona, utánfizetés fejében 6410 kor., összesen tehát 14852 korona folyt be a nyugbérpénztár miskolci ü. v. kerületében.

A miskolci kis vicinális lapocska kirohánása természetesen ellenünk irányul. Ép oly természetes, hogy ezek a mérges kifakadások csak mosolyra készítetnek bennünket. Hova jutnánk, ha sokat törödnénk azzal, mit ír rólunk valami obskurus kis lapocskában valami hivatalosan megrendelt és hivatalosan megfizetett penna. Miattunk bátran káromkodhat a Zsivkovics ur lapja, ahogy szívének jól esik, mi igazán nem törődünk vele és nem védekezünk.

De ez a cikk adatokat és tényeket is sorol föl. Jó lesz az igazság és a vasutasok fölvilágosítása érdekében jól a szemébe nézni ezeknek az adatoknak és tényeknek.

Hogy hány tagja van a nyugbérpénztárnak a miskolci ü. v. területén, azt nem tudjuk. Nem valószínű ugyan, hogy 1700 tagja volna a miskolci üzletvezetőség területén, de hát ez nem fontos. Ezt nem bolygatjuk.

Az azonban vakmerő hazugság, hogy a 35 éven felüli tagok azért iratkoztak volna be, mert belátták állítólag, hogy milyen áldásos a nyugbérpénztár. Az alapszabályok úgy intézkednek, hogy a pénztár létesítésétől számított három hónapi időt szabtak az önkéntes tagoknak a belépésre. Ez az idő eltelt és az önkéntes tagok olyan kevéssé találták áldásosnak a nyugbérpénztárt, hogy ijeszten csekély számban jelentkeztek belépésre. Volt város, nagy vasuti műhelylyel, sok napibéres alkalmazottal, ahol mindössze — négyen jelentkeztek önkéntes belépésre.

Ekkor országos értekezletre gyűltek egybe az egyes műhelyek főnökei és elhatározták, hogy *mindenáron* rá kell bérni a belépésre nem kötelezett vasuti munkásokat a nyugbérpénztárba való belépésre.

Nosza megindult a munka. Tüzzel-vassal dolgoztak az egyes műhelyfőnökök, hogy beiratásra kényszerítsék a joggal idegenkedő munkásokat. *Egyenként* maguk elé citálták őket és kijelentették előttük, hogy csak azt

tekintik *állandó* munkásnak, aki tagja a nyugbérpénztárnak. Aki pedig nem tagja, azt elsősorban fogják *elbocsájtani*, ha a munka megapad. Szóval, az éhség korbácsát suhogtatták a munkások feje fölött, csak hogy belépésre bírassák őket. És így sikerült presszióval, fenyegetéssel rákényszeríteni száz meg száz munkást, hogy akarata ellenére — «önként» iratkozzék a nyugbérpénztárba. Ezek azok a «sikerek», amelyeket eddig a nyugbérpénztár elért, no meg a keserves panasz sok ezer vasuti alkalmazott részéről, hogy a nyugbérpénztári járulék az utolsó falat kenyeret is kivette a szájukból.

Egyébként szolgálhatunk a Haladásnak közeleső érveléssel is. Éppen kapóra jön egy levél, amelyet a múlt hetekben kaptunk Miskolcra. Ez a levél egyebek között a nyugbérpénztár «áldásait» is szóvá teszi. Leközzöljük hát mindenek tanulságára majdnem szó szerint: A levél így szól:

„A Máv. miskolci javító-műhelyének munkásai gyűlést óhajtottak tartani, amelyen a nyugbérpénztár alapszabályainak egyes pontjaira, azokat megvitatták, határozatot hoznak. Ezen gyűlésünk elmaradt, mert a saját munkástársainak árulója, névleg *Paluff* csoportvezető már előre értesítette a műhelyfőnök urat tervünkről, aki azonnal be is hívatta a gyűlés vezetőjét és jól megpirongatta, hogy hogy merészeltünk az ő tudta nélkül ilyesmit cselekedni.

A Máv. igazgatósága úgy a betegsegélyző, valamint a nyugbérpénztár céljaira minden levonásnál 30—31 napot számlál és ezek után számlálja a levonásokat, nem véve tekintetbe azt, hogy egy munkás havonta csak 19—20—21 napon át dolgozik, de a hátralevő napokon is élnie kell, muszáj enni is, mert él. Ha már a Máv. igazgatósága a nyugbérpénztár alapszabályaiiban az alapbért és 50 százalékot vett alapul, a levonásnál 30—31 napot számítva, akkor tegyük lehetővé a műhelyfőnökségek a 90 százalék, esetleg a dupla alapbér kifizetését és a műhelyfőnökök intézkedjenek, hogy a munka árai úgy legyenek fizetve, mint ahogy azt az igazgatóság által megállapított munkaárak tarifája mutatja.

Ha a munkás zugolódik, hogy kicsi a kereset, *nem bírja a sok levonást*, azzal felelnek, hogy ne egyen húst és ne igyon bort és pálinkát és ne járjon lakcipőben, hanem járjon ő kékruhában, akkor majd telik.

A nyugbérpénztár alapszabályainak 6. cikk, 4-ik bekezdése szintén megvonja a munkástól azt, hogy a befizetett összeget visszakapja, csak a méltánylást érdemlő esetekben kapja meg a befizetett összeget, illetve annak csak egy bizonyos részét. És melyek azok a méltánylást érdemlő esetek? Azok, amelyeket a főnökség méltányosaknak állapít.

A nyugbérre sokan már után fizettünk és most lemondunk az utánfizetésről. A főnök ur azzal vigasztalt meg, hogy az a pénz már elveszett, vagyis hogy se nem számítják le, se nem adják ki. Hát ez helyes eljárás, egy szegény munkásembertől úgy elvenni a keresetét hiába? ...»

Igy a miskolci levél. Ha a Haladás össze-tákolóinak csak egy csöpp szeméremérzetük is van, mélységesen elröstelkednék azon, hogy olyan botrányos erőszakot mertek az igazságon elkövetni.

Május hó 6-án, szombaton a József főherceg-szálloda termében

nyilvános felolvasás

lesz. NAPIREND:

Törekvések a betegsegélyezés terén. Előadó: Kiss Adolf, az Általános munkásbetegsegélyző-pénztár titkára.

A felolvasás 6 óra után veszi kezdetét. Vasutasok! Munkások! Jelenjete meg tömegesen.

Testvéri üdvözléssel a szervező-bizottság.

A szabad orvosválasztás.

Két igen látogatott nyilvános gyűlés foglalkozott e héten a szabad orvosválasztás kérdésével. E hó 2-án a Nyugoti műhely munkásai, 3-án pedig az Északi főműhely és a szertár munkásai gyűltek egybe igen szép számban, hogy meghallgassák a szabad orvosválasztásról tartott előadást. A szervező-bizottság kérelmére dr. Bród Miksa orvos ur készséggel vállalkozott arra, hogy erről a nagyfontosságú és a Máv. betegsegélyző-pénztár küszöbén fölötté aktuális kérdéssel fölolvassát tart. Dr. Bród ur fejtegetései, amelyeket a következőkben kivonatossan ismertetünk, a jelen voltak osztatlan tetszésében részesültek és bizonyára csak megerősítik a Máv. betegsegélyző-pénztár öntudatos tagjait abban a törekvésükben, hogy a szabad orvosválasztás rendszerét itt is meghonosítsák.

Dr. Bród egyáltalán nem szépitette a helyzetet. Az alkalmazott orvosok egy részéről tapasztalható visszaélésekről kielégítő szigorral mondott kritikát. Nem terjeszkedhetünk itt ki egész terjedelmében beszédnek minden egyes részletére, csak azt a tényt konstatálhatjuk, hogy a vasuti alkalmazottak szinte áhíthatos és feszült figyelemmel hallgatták végig a körülbelül egy óráig tartó beszédet. Ugy érezték a vasuti alkalmazottak, hogy mindaz, amit dr. Bród mondott, teljesen megfelel az igazságnak és akadt nem egy olyan munkástársunk, aki úgy nyilatkozott, hogy akár reggelig is elhallgatta volna, annyira eltálatta, hogy mi és hol fáj a vasutasoknak.

Dr. Bród évek hosszú sora óta foglalkozik egyéb szociális kérdéseken kívül a betegpénztárak ügyével és főképen a szabad orvosválasztás kérdésével. A szabad orvosválasztás tekintetében a mozgalomnak láthatatlan feje az ideális lelkiületű és szeplőtlen tisztaságú dr. Schächter egyetemi professor, legfőbb agitátora pedig dr. Bród, aki annak idején, mikor a kerületi betegsegélyző-pénztár ellen folyt a harc, egymaga több mint 150 cikket írt ez ügyről a napilapokban.

Most is teljes odaadással és igazi hévvel és lelkesedéssel beszélt. Mint mondotta, csupán tájékoztatást és felvilágosítást kíván a munkásoknak nyújtani. Előadásában részletesen ismertette a fix fizetéses orvosi rendszert. Felsorolta ennek a rendszernek minden hibáját, fogyatékoságát és bűnét. Elmondotta, hogy a fix fizetéses rendszerrel az orvos protekció útján jut állásába, nem is törődik tehát a munkásoknak érdekével, hanem csak arra törekszik, hogy a vezetőség kezét el ne veszítse; a betegeket meg sem vizsgálja, hanem vizsgálat nélkül adja nekik a recipét; soha egy jó szava nincs a beteghez; a diagnózis sokszor felületes, amiért nagy az orvosságpocsékolás és a munkás csak nehezen nyeri vissza munkaképességét; ha a beteg messze lakik, vagy az orvosnak sok a dolga, akkor a beteg egy-kettőre a kórházba jut.

Dr. Bród elismeri, hogy a fix rendszer mellett is lehet szép eredményeket elérni, ha az orvosnak tisztességes fizetést adnak, hogy egész lelkével neki feködhessék magára vállalt kötelezettségének, amde az államvasutak betegpénztára olyan fizetést ad orvosainak, hogy szinte arcpirító. Becsületes munkáért becsületes fizetést követel. A szabad orvosválasztás az orvosi rendnek és a munkásoknak egyaránt érdeke és ha a pénztárak ennek megvalósítását megtagadják, ez nem egyéb, minthogy a hatalmat kezűkből kiadni vonakodnak.

A jogos felháborodásnak valószínűs orkánja zug végig, mikor a bárcarendszerről kezd beszélni. Azt mondja, hogy ez valóssággal *pokoli rendszer*, amelyet a munkások sanyargatására találtak ki és amelyet feltétlenül el kellene söpörni a föld színéről.

Összintén feltárja a helyzetet, elmondja a szabad orvosválasztásnak minden előnyét. Embertelen dolognak tartja, hogy a munkás

arcának véres verejékével szerzett garasáért olyan orvoshoz kénytelen megbetegedése esetére fordulni, aki iránt bizalommal nem viseltetik, aki nem kell se testének, se lelkének, akit rádiktáltak, de akit nem választhat tetszése szerint. A szabad orvosválasztásnak hátrányait sem hallgatja el és elmondja azt a rosszat is, amit az ellenségei ráfognak, hogy t. i. drága és hogy a fiatal orvosok rá lesznek szabadtva a munkásokra. Ezeket a kicsinyes, szinte nevetséges ellenvetéseket sorra megcáfolja.

Okvetlenül szükségesnek tartja, hogy a pályaorvosi intézmény a pénztártól különválasztassék. De egyéb reformokról is szól, így a többi között a szükséges fürdőkről és szanatoriumokról.

Dr. Bród ezek után fölhívja a munkások figyelmét arra, hogy semmiféle jogtalanságot ne kívánjanak, de lankadatlan buzgalommal követeljék az 1891. évi XIV. t.-c. végrehajtását és a Máv. betegsegélyző-pénztáránál uralkodó törvénytelenéseknek megszüntetését.

Ezután beszédét körülbelül ilyenformán fejezi be: „amit itt most hallottak, azt el ne feledjék, mondják el küldöiknek és mondják el munkástársaiknak, hogy van egy olyan rendszer, amely, ha nem is tökéletes, mégis sokkal jobb, mint a mostani rendszer. A betegsegélyezés terén a szabad orvosválasztás egy lépést jelent előre és én csak azt mondhatom: munkástársak, előre!”

A hallgatóság lelkes éljenzéssel honorálta e fejtegetéseket és az északi főműhely részéről külön köszönetet is mondtak az alkalmazottak dr. Bródnak.

Az Északi főműhely gyűlésén dr. Bród után Tanczer Vilmos, a nyugotiaknál Mészáros Gyula, Patkós Mihály és Kellner István munkástársak szólaltak fel.

Figyelem Konzum-tagok!

Az utolsó közgyűlésen a szervezett vasutasok által megválasztott felügyelőbizottság véget akar vetni annak az eddig fennállott botrányos állapotnak, hogy a Konzum tagjait panaszukkal Pontiusztól Pilátushoz küldték és nemcsak hogy panaszuk nem nyert orvoslást, de még választ sem kaptak.

Ez okból felkéri a felügyelőbizottság az összes Konzum-tagokat, hogy ha valami panaszuk van, forduljanak írásban

Pászty Károly fel. biz. taghoz (VII., Garay-utca 7. sz.)

és panaszuk a legrövidebb idő alatt teljes lelkiismeretességgel el lesz intézve, továbbá haladéktalanul értesítést kapnak az elintézés eredményéről.

A Máv. betegsegélyző-pénztárának közgyűlése.

I.

Sok javaslat és jogos kritika jelent már meg eddig a «Magyar Vasutas» hasábjain, ami a Máv. betegsegélyző-pénztárának reformjára vonatkozott. De a tárgy nincs kiemelve. Krónikusá vált bajok orvoslásáról van szó és amellyel a fejlesztésre és haladásra vonatkozólag is igen sok még a mondani való. Hiszen 90 ezernél több biztosított alkalmazott érdekeiről van szó oly betegsegélyző-pénztárral szemben, melynek vezetésébe és igazgatásába az érdekelt tagok eddig alig folyhattak be. Kinai fallal körülbástyázott intézet ez, melyet a Máv.

igazgatósága és az alkalmazott orvosok dirigálnak, noha az alkalmazottak adják hozzá az aprópénzt.

A Máv. betegsegélyző-pénztárának anyagi erejénél fogva minta-pénztárnak kellene lenni; olyannak, melynek ezen a téren vezető szerepének keliene lenni és mindent kellene már magában foglalnia, mindent kellene már kultiválnia, amit a gyógytudomány eddig jónak és célszerűnek, sok tekintetben nélkülözhetetlennek állapított meg. De legalább olyan berendezéssel kellene már bírnia, mint amilyent más pénztárak szűkebb anyagi viszonyok közt már is meghonosítottak a beteg munkások érdekében.

Ez alkalommal a fizikai gyógymódról óhajtunk egyet-mást elmondani, ami legalább is olyan fontos, mint a szabad-orvosválasztás kérdése. A fizikai gyógymód nálunk azért nem bír annyira népszerűvé lenni, mint a hogy megérdemelné, mert ennek a legnagyobb ellensége az örökös recepten nyargalódzó orvosi céh. Részint hátramaradottság, részint irtózás a sablonon ütendő réstől és részint a nagyképekű alábbszállásától való félelem harcosorba állítja ezt a céht a természetes gyógymód ellen. Noha tudják ők, vagy legalább tudniok kellene, hogy a recept tulnyomó részében nem lehet a gyógyeredmény netovábbja. Van azonban a receptgyártásnak még más rugója is, egy amolyan diszkrét dolog, amit diszkrétan akarunk tartani.

Hogy mennyire vált be a fizikai gyógymódnak alkalmazása az általános terápiában, (gyógykezelésben) azt a nálunk előrehaladottabb nemzetek igazolják legjobban. Németországban pl. számos olyan egyesület van, mely a természetes gyógymód terjesztésével foglalkozik. Munkások egyesülnek szakszervezetekkel és felolvasások és brosurák segítségével terjesztik az eszmét, melynek gyakorlati hasznát és célszerűségét elfogulatlan orvosok már régen konstatálták.

Nálunk eddig még nem birt ez a gyógymód népszerűvé válni. Az akadályokra rövidesen rámutattunk. Viszont azonban azt látjuk nálunk is, hogy számos magán-gyógyintézet, mely majdnem kizárólag a fizikai gyógymódot alkalmazza, már évek óta nagyon szépen prosperál. Ezek az intézetek azonban a gyógykezelés magas takaréka miatt hozzáférhetlenek a szegény emberek számára. És hogy a magánvállalkozás alapján álló intézet tulajdonosai a közegészség érdekeit nem éppenséggel humanitásból és rafizetési mániából tartják fenn, az kétségtelen. Ha tehát ez a gyógymód úgy volna célszerűbb a betegségek egész sorozatára, akkor a vagyonos ember bizonyára nem venné azt igénybe és az ilyen intézetek becsukhatnák a boltjukat.

Amit tehát a vagyonos ember nagyrabecsült egészségére nézve anyagi tehetségeiél fogva jónak, célszerűnek és a receptnél feltétlenül hasznosabbnak talál, amit az elfogulatlan, kutató és megfigyelő gyógytudomány már régen beváltak ismert el, mért ne vehetné azt igénybe a betegsegélyző-pénztárba összesített munkásokztály is, melynek összetett sok fillére megteremthetik az alapot a gyógymódnak az alkalmazására. De telti a 90 ezernél több kötelezett tagja a Máv. betegsegélyző-pénztárának.

Itt van egy sokkal kisebb méretű, anyagilag összehasonlíthatatlanul gyengébb intézet: az Általános munkás-betegsegélyző-pénztár, mely már több év óta tart fenn egy vizsgyógyintézetet, ami csak egy részét képezi a fizikai gyógymódnak. De ez a kisméretű intézet is nagy és üdvös szolgálatot tesz a munkásokztály egészségügyi érdekében. Sok ezer munkástestvérünk keresi fel ezt az intézetet nem csak akkor, mikor a baj már kifejlődött stádiumban van, mikor tehát már gyógyítani kell, hanem akkor is, mikor a bajt még a csirájában lehet elnyomni. Ezt műnyelven profilaximnak hívják. Megelőzése a megbetegedésnek, ellentállóvá tenni az embert a betegséggel szemben, illetve az ellentálló

képességét fékezni, testi edzés által. Ebben van ennek a gyógymódnak eléggé meg nem becsülhető hatása és ereje.

És hogy ezt az intézetet évenként 4—5000 munkás keresi fel, kevésbé a recept csaltatlanságára felesküdt, egyébként általunk is nagyon tisztelt orvosi kar érdemének tudható be, mint inkább a munkások intelligenciájának, annak a nevelési rendszernek, amit az ilyen intézet önmagától kultivál. Ezt azért kellett hangsúlyoznunk, mert az orvosok nagy része nemcsak akkor nem rokonszenvezett ezzel az intézettel és gyógymódjával, mikor a pénztár létesítette, hanem jóformán még ma sem, mikor már több évi sikeres munkának az eredménye van mögötte. Ezen ugyan nincs is mit csodálkozni, mert ugy mint mindenben, a munkásokztály érdekeinek istápolásában pedig különösen sok ezer kilométernyi távolságban vagyunk még az igazi kulturállamoktól és csak igen szorványosan, de az is rettenetes nehézséggel szívárogoz át hozzánk valami abból, ami jó, célszerű és üdvös a munkásokztályra nézve.

Pénztárpolitikai szempontból is nagyon figyelemreméltó a fizikai gyógymód alkalmazása és ha ezt számszerűleg kimutatom, talán belátja a Máv. egészségügyi tanácsa is, hogy nem a sötétben bujkálunk, hanem negatív fogalmakat fejlesztünk ki, hanem pozitív adatokkal okolhatjuk meg felállítunkat. Amit gyógvszerekben a Máv. betegsegélyző-pénztár a fizikai gyógymód alkalmazása által megtakarít, abból igen könnyen fejlesztheti tovább betegsegélyző intézetét az ahhoz tartozó alkalmazottak és családjuk javára. Mert annyi tény és azt a Máv. intézősége épügy tudhatja, mint maguk az érdekelt alkalmazottak, hogy sehol sincs olyan pénztár, mely aránytalanul annyit adna ki gyógyszerekre, mint a Máv. betegsegélyző-pénztára. És ha őszintén akarnók foglalkozni az okok kiderítésével és az okok megszüntetésével, akkor nem zárkozhathat el azon meggyőződés elől sem, hogy ki kell huzni a gyékényt a receptgyártók lábai alól annyira a mennyire lehet.

Minthogy a szóban forgó tárgyat egy rövid közlemény útján nem meríthetjük ki, engedjék meg, hogy a Magyar Vasutasban foglalkozzam. Meg akarom indokolni, meg kell indokolnunk az ügy jogos felvetését és ennek egészségügyi és pénzügyi előnyeinek kimutatása mellett rámutatni óhajtunk a megvalósítás lehetőségére is.

Az oroszlanok.

Irhattuk volna címnek a zsirondistákat is, mert az a pár jóízű és szerény uriember, aki arra vállalkozott, hogy az orránál fogva vezesse azokat a vasutasokat, akik elég ügyügyiek rájuk bizni magukat, Turtsányi Pál és Breuer-Barabás Ferenc lapjuk legutóbbi számában kinevezte ünnön magát díj- és illetékmentesen — oroszlanoknak. Az újdonság jogcímén tehát ez a név illeti meg őket elsősorban.

A vasutas-szervezet jövője, amely egy szersmind az egész vasutas-társadalom jövője is, megköveteli tőlünk, hogy lapunknak drága terét ezekre az urakra pazaroljuk.

Vegyük sorra az eseményeket, Turtsányi és Breuer a múlt évi vasutas-sztrájk idején a 13-as bizottságnak tagjai voltak. Felszínre kerültek, mint vihar idején a tajték hullám tetejére jut. A nagy katasztrófa után őket is fölfüggesztették. Kenyerükből nem sokat vesztettek, mert mindkettőnek csontig le volt foglalva különféle adósságok címén a fizetése. Sőt inkább nyertek a mártíromság révén. Turtsányi fölcsapott demokrata agitátornak, ami — úgy mondják — igen jövedelmező foglalkozás. Breuer pedig a Bánffy féle segély-bizottság jegyzője lett és a nyomorgó, üldözött vasutasok sok szép dolgot tudnának regélni

arról, hogy milyen «önzetlenül» töltötte be ezt a tisztségét. Azonkívül módját ejtette Breuer annak, hogy más módon is kamatoztassa mártíromságát.

Fordult-került az idő, a Bánffy-féle segélybizottság fölcszlott, az országgyűlési választások is lefolytak s így mindkét «vasutasvezér» kikopott addig viselt tisztségéből. Más után kellett hát látniuk. Összeültek nyomban és elhatározták, hogy — beköszöntvén a koalíciós szabadság ragyogó napja — megfejjék a vasutasok hiszékenyebb részét. Ehhez azonban lap kell, a laphoz pedig pénz. És pénzük, az nem igen volt. De hát mire valók azok a terézvárosi demokráciák, akinek olyan odaadó vigécei voltak? Egyszerűen megpumpolták a demokrátiákat és az így szerzett pénzen kiadták a «Vasutasok Lapját».

Már ekkor kimutatták a foguk fehérét. Tendenciózan úgy élesztették ki előfizetési felhívásukat és beköszöntőjüket, hogy az a mi lapunk és a vasutas-szervezet ellen irányult. Még tovább mentek. Előfizetőiket éppen a szervezett vasutasok, nevezetesen a vasuti munkások között kísérelték toborzani és igazán nem az ő becsületességükön és belátásukon mult, hogy a nagy fáradtsággal és nehéz áldozatokkal megteremtett vasutas-szervezetet nem bírták szétrobbantani.

Hogy részünkről és a vasuti alkalmazottak óriási többsége részéről kosarat laptak, dühös ellenségeink lettek. Minden alkalmat fölhasználtak, hogy a szervezett vasutasok céltudatos akcióit megrontsák.

Legvilágosabban tünt ez ki a Konzum közgyűlésénél. Akik a mult közgyűlésen Kiss Jánosék leghevesebb ellenfelei voltak, akik mint elszánt ellenzék kerültek a Konzum igazgatóságába és felügyelő bizottságába, azok egyrészt (Sarlay) Murányiék nyílt védőivé szegődtek, másrészt pedig (Turtsányi és Breuer) titokban tolták a régi rendszer szekerét és gyűlöletes, kicsinyes támadásokkal igyekeztek a szervezett vasutasok táborát gyengíteni.

Akik még a mult évben a nyereség-visszatérítés követelésével indultak a régi igazgatóság ellen harcba, az idei közgyűlésen a saját programjukat cserbenhagyták, sőt furfangos módon ellene beszéltek és argumentáltak.

De ezen a közgyűlésen tünt ki a legfényesebben, hogy ez a közkereseti társaság teljesen csődbe került, hogy nincsen egy tucat hívők sem. Összefogtak a választásnál a régi rendszer embereivel és velük együtt buktak el csufosan.

A végső bukás fölötti elkeseredésüknek jellemükhöz méltó módon adtak kifejezést. Hirharsonájukban a következő ékes káromkodást eresztették meg a szervezett vasutasok ellen:

«... az idén bekerült igazgatósági tagok szervezetével semmiféle összeköttetésben nincs, és nem is akar lenni. Ezt a bizonyos szervezetet kívülről dirigálják a nemzetközi szocialisták főhadiszállásáról. A nemzetköziség üdvös vagy nem üdvös voltával a jelen alkalommal foglalkozni nem szándékozunk. Kötelességünknek tartjuk azonban kijelenteni, hogy lapunk a nemzetköziségnek nem híve sem nyíltan, sem alattomban.

Lapunkkal a vasutasokat magyaroknak akarjuk megtartani, bármint agyarkodik is rák ezért néhány nagyszájú fenegyerek. Vallott programunkhoz híven haladunk azon az uton, amelyet mi magunk tartunk helyesnek és célravezetőnek. Ebben az utunkban nem fog minket föltartóztatni néhány oroszánbőrbe bújó számárnak lehangosabb ordítása sem. A Konzum becsületes megreformálását mi hoztuk napirendre. A tavalyi eseményekből is kivettük a magunk részét férfiakhoz illően.

A nyomunkban jártak mindig a sakálók, hiénák és a halottrablók, mint a csatát vivó seregek nyomában rendesen. Amikor Mars ur, Mors asszonyssággal egyetemben megteszi a magáét, jönnek a két és négy lábú állatok, hogy fölfalják és kifoszszák a halottakat és sebesülteket.

Mindezeket pedig azért mondtuk el, mert egy firkálmány, mely a szervezett vasutasok organumának hirdeti magát, éktelen dühbe gurult, hogy a legutóbbi közgyűlésen nem toltuk az ő szekerét, melyet talán nagy étvágygal szeretne megrakni mindenféle jóval — a maga számára».

Ez a hősies kirohanás azonban nem tartotta vissza ezeket a gyászmagyarkákat attól,

hogy a szervezett vasutasok által beválasztott igazgatósági tagoknak hizelegjenek és udvaroljanak, csak hogy az egyetlen megmaradt igazgatósági tagjuk, Turtsányi, a jegyzői tisztelet megkaparíthassa magának.

A zsirondisták fejlődési útjának mértföldmutatói azok a dühös szerkesztői üzeneteik, amelyeket ellenünk röptettek mindmegannyi mérgezett nyílként.

Álljon itt mutatónak egynéhány. Jól lehet rajtuk mulatni és pompás arcképet rajzoltak bennük ezek a desperádok önmagukról.

Lapjuk 6. számában ezt „üzenik”:

K. L. Zágráb. Örömmel látunk benneteket nálunk. Annak a lapnak támadásaira nem reagálunk. Mindig a felfújt békáról való mese jut eszünkbe.

Akkor tehát még csak felfújt békák voltunk és a Turtsányi-Breuer-cégnek erős volt az elhatározása, hogy nem reagál támadásainkra.

De csakhamar meggondolták magukat. Már a 8. számban reagáltak támadásainkra és egyszersmind előléptettek bennünket. Egyszerre két üzenetet is röptenek ellenünk a következő szeretetreméltó szöveggel:

Érsekújvár. Nincs okunk ünnepelni, amíg áldozatok vannak. Igaza van. Néhány kölyök-Marat és fiók-Robespierre bennünket állandóan vasutas-zsirondistáknak nevez. A név tanító és mi szívesen viseljük. A francia forradalom legnemessebb alakjai voltak ezek. A véresek csak később kerültek elő, úgy mint nálunk Ami «nadrágtalanaink»-nak nem kell felülni, az egész elejétől végig csak előfizető fogdosásra van alapítva a szent öncél nevében és rettenesen fáj nekik, hogy mi betörtünk az ő monopolizált területükre. Vederemo.

O. L. Kolozsvár. A fenti önnök is szól. Ismerjük azokat az urakat. Tavaly avval kezdték a működésüket a sztrájknál, hogy — nem sztrájkolnak. Kapartuk szorgalmasan a gesztenyét helyettük és most marnak. De mi ilyen térre nem megyünk. Tiltja a nevelésünk.

Itt már annyira reagáltak a mi támadásainkra ezek a jó urak, hogy a legképtelenebb ellentmondásokba és hazugságokba keveredtek. Szívese viselik — ugymond — a zsirondista nevet, de azért kofamódra köpködnek ránk, mert zsirondistáknak neveztük el őket. Azt állítják, hogy cserbenhagytuk a tavalyi sztrájkot és hogy ők kapartak ki számunkra a gesztenyét, holott ország-világ tudja, hogy éppen ők rekesztették ki gonosz szándékosággal az egész harcból, az egész mozgalomból, a vasuti munkásokat.

Dehát egy pár butasággal és hazugsággal több vagy kevesebb, azzal egy jónevelésű zsirondista nem igen törődik. A jó nevelés pedig — az a fő. Az ő jónevelésük tiltja, hogy «ilyen térre» menjenek. Valószínűleg ugyancsak a jónevelésük volt az, amely lapjuk 9. számába a következő klasszikus üzenetet diktálta:

Tizenhárom. Helyben. Ugyan ne törődj vele. bennünket hidegen hagy annak a szennyestárnak mészolása. Majd ha itt lesz az ideje, leszámolunk vele, előbb azonban kiszedjük a tollait. A józan vasutas látja, a mi méltóságos magatartásunkból, kinek a részén van az igazság. Aki a nyilvánosság előtt szerepel, annak hidegen kell az ilyen bamba rágalmak mellett elhaladnia. Az oroszán nem bántja a görényt, mert nagyon szagos.

Most tehát tudjuk: ők az oroszánok, a méltóságos magatartású oroszánok, mi pedig görények vagyunk, még pedig szagos görények.

Ezek után mindenki természetesnek fogja találni, hogy komoly vitába ezekkel a zsirondista oroszánokkal nem bocsátkozunk. Még azt sem igen szívesen tesszük, hogy az ő hazafiságukról, amely mögött a legpiszkosabb üzleti ösztön rejlik, lerántsuk a leplet.

Csak egynéhány kérdést szeretnénk Breuer-Barabás Ferenc urhoz, a zseniális szerkesztő-üzendőhöz intézni. Emléksz k-e arra, amikor ő maga cikkeket írt a Magyar Vasutasba, természetesen — pénzért? Akkor is görények voltunk vajjon, büdös görények? És ha azok voltunk, a fölünk kapott pénz vajjon nem volt büdös?

És emléksz-e arra Breuer-Barabás Ferenc ur, az éhes tollu főmunkatárs, hogy annak idején ellátogatott hozzánk, a nemzetközietekhez, hogy bizonyos segélyösszegeket eszközöljön ki abból a pénzből, amit az olasz vasutasok, a nemzetközi olasz vasutasok küldtek a

budapesti szaktanácshoz, a nemzetközi szaktanácshoz? Akkor még nem gyűlölte Breuer ur olyan féktelenül a nemzetköziséget? Vagy ha gyűlölte, akkor az a zsirondista morál, hogy a nemzetközieteket máglyára kell vetni, de a pénzük-t, azt zsebre kell vágni?

Sok kérdés, fogas kérdés ez, de aligha jön rá felelet. Sebaj. Nem is igen sürgetjük. Hiszen nem akarjuk mi tönkretenni a zsirondistákat. Halottak ők már és a mi teendők nem egyéb, mint eltakarítani a szabad fejlődés útjából ezt a kadáveret, amely dögleletessé teszi a levegőt.

Nincs is szükség arra, hogy a zsirondista oroszánok tulságosan megerőltessék magukat a válasz és védekezés kigondolásával. Nem árthatnak másoknak és nem használhatnak ők maguknak többé. Ismeri őket már mindenki. Még a legkevésbé tájékozott vasuti alkalmazott is kiérzi az ő oroszán-ordításukból az éhes farkas üvöltését és észreveszi az oroszánbőrűk alól kikandikáló — számárfületeket...

Rákospalota — újpesti munkástársaink figyelmébe! Mozgalmunk alapjának javára Rákospalotán legközelebb kedélyes-estély tartatik.

LEVELEZÉS.

Temesvár. (Fűtőház.) Már egyszer foglalkoztuk a fűtőházi viszonyokkal, de ugyáltszik, megint kell vele foglalkozni. Ezuttal Szlávinak a méltó társa Csikós mozdonyfelvigyázó ur szolgált rá, hogy a tollunkra szurjuk. Ő nem olyan lármával kezd, hanem szép beszéddel, alatomosan, mint mikor a héja a csirkét akarja megfogni, az a munkás csak akkor veszi magát észre, mikor már el van árulva és üldözik, lökdösik idestova, hogy csak ne tudjon keresni. Panaszra nincsen kihez fordulnia, mert a felügyelő ur szóba sem áll vele, hanem azt mondja neki, hogy takarodjon ki az irodából. Ennyiből áli az igazságszolgáltatás a temesvári fűtőházban. Tud ám azért igazságot is osztogatni a felügyelő ur, de a munkás érdeke ellen. Például a munkást besztják akkord munkába s ha ez egész hónapot kidolgozta, fizet neki 20 fillér akkordot; ha csak fél hónapot dolgozott, akkor csak napibért fizet neki. A télen megtörtént, hogy abban a nagy hidegben azt a fagyos szent csákánnyal kellett vagdosni. Ezért fizetett 3 fillér akkordot. Amikor kezdet tavaszodni, szélnek bocsátotta a szegény munkásokat. Ilyen igazságot tart a felügyelő ur. A munkás bőrében ne szerezzen magának előléptetést, legyen az bárki, felügyelő vagy mozdonyfelvigyázó. Ha igazságos ember akar lenni, ne hallgasson ezen két jezsuita besugóra, hanem hallgassa ki azt a munkást és adja meg annak a munkásnak azt, a mi őt megilleti.

INNEN-ONNAN.

¶ **Keresztre feszítette magát.** New-Yorkból jelenük a következő borzalomkeltő példáját a vallási örületnek: Kolorado állam Torres nevű városkájában van egy vallási szekta, amely az önsanyargatás büntisztító voltát tanítja. A napokban a szekta fejénél jelentkezett egyik hívője és kijelentette, hogy teljes bűnbocsánatot óhajtott nyerni, tehát beleegyez, hogy a hitsorsosai keresztre feszítsék. A főpap beleegyezett kérésébe, megáldotta hívét, akit még aznap tényleg meg is feszítettek. A szerencsétlen ott halt meg a keresztfán iszonyu kínok között s a szekta többi tagjai, látva a gyötrődő ember rettenetes halálküzdelmeit, valósággal örvöngésbe estek. A rendőrség szigorú vizsgálatot indított a dologban.

+ A villamos vasúti kalauz hatósági közeg. Ezt az elvi határozatot hozta a büntető bíróságoknak valamennyi fóruma. Két évvel ezelőtt történt, hogy a Budafokról Budapestre induló villamos kocsira két fiatalember szállt fel, akik jegyváltás közben szóvitába elegyedtek a kalauzzal. A heves szóváltásnak az lett a vége, hogy az egyik utas torkon ragadta, a másik pedig ernyőjével fejbe ütötte a kalauzt. A pestvidéki kir. törvényszék a két vádlottat, hatóság elleni erőszak címén, mint tettes társakat 1—1 napi fogházbüntetésre ítélte. A budapesti kir. ítélőtábla a vádlottak büntetését 3—3 napra emelte föl. A kir. Curia a benyújtott panaszokat elutasította, megerősítve az alsóbíróságok azon felfogását is, hogy a kérdéses villamos vasut közforgalomban levő vasut, amelynek felügyelő és kezelő személyzete hatósági közegnek tekintendő.

+ A tizenhármass bizottság ügye a Curiaán. A vasutasok 13-as bizottságát tudvalevőleg perbe fogták a vasúti sztrájk letiprása után, hivatalos kötelesség megtagadásával vádolván meg őket. A kir. törvényszék és a kir. tábla azonban fölmentette a vasutasok vezéréit, ami ellen a főügyészség semmiségi panaszt jelentett be a kir. Curiahoz. A koronaügyészség most bejelentette, hogy a főügyészség semmiségi panaszát fentartja, minélfogva a tizenhármass bizottság ügye már június hó elején kerül tárgyalásra a kir. Curia III. büntető tanácsában.

+ Fizikai igazság. Tanár: Meg tudnád-e mondani, hogy miért vannak a társadalomban a mágnesek mindig felöl?

Diák: Mert mindig az kerül legfelöl, ami a legkönnyebb.

Szerkesztői üzenetek.

Lapunk legközelebbi száma pénteken, május 12-én jelenik meg. Lapzárás kedden este. Amely küldemény azután érkezik hozzánk, csak a következő heti számba jöhet. Kérjük olvasóinkat, hogy a lapnak szánt közleményeket csak a papíros egyik oldalára és olvashatóan írják. Névtelen küldemények a papírkosárba vándorolnak.

A szerkesztővel értekezni lehet minden hét péntekjén este 5 és 7 óra között

Keleti kocsiműhely. Felszólítjuk F. J. művezető urat, hogy ne vegye el a munkásoktól a keresetet azáltal, hogy a tábla megírásának egy részét végezi. Elvégre a mázolók aránylag legkevesebbet keresnek s ha már szabadságoltak egy munkást, ki rendesen a kissé jobban díjazott munkát szokta végezni, had végezzék ezt most azok a munkások, akik állandóan barmolnak.

H. J. Szolnok, szertár. Igazságtalan elbocsátást fájjaljuk és elítéljük. De annyi idő mult már el a sajátos eset óta, hogy panasz elveszítette az aktualitását. Nem is vezetne semmiképpen eredményhez. Ha mégis ragaszkodik levelének közzétételéhez, szíveskedjék bennünket értesíteni és a közzététel a legközelebbi számban megtörténik.

Arion. Amit L. S.-ről mondtunk, a valóságnak megfelel. — Ezidőszertint ahhoz semmi hozzáfűzni valónk és semmi elvenni valónk abból nincs.

Zombor. Legközelebbi számunkban értesíteni fogjuk.

Északi főműhely. Azon értesítése, hogy egy zenész, ki esténként az aréna színházban játszik — felvette és lakatos minőségben alkalmazták, nem lep meg bennünket. A vasutnál ez mindennapi dolog. Furcsa csak az, hogy míg nagy családú lakatosok 1 frt 20—30 kr alaphér mellett évek óta nyomorognak, az új és iparilag nem is képzett munkás 1 frt 40 kr kezdőfizetést kap. Az V. osztály Elbogenjáról majd más alkalommal.

Sz. E. Tudósítása nagyon szép és igen örvendünk, hogy önöknél is már annyira előrehaladt az öntudat. De nem közölhetjük a tudósítást, mert nem írta alá a teljes nevét. Akik tőlünk vár bizalmat, attól mi is meg követelhetjük, hogy hozzánk is bizalma legyen. Mi gyakran kijelentettük, hogy a legteljesebb titoktartást ígérhetjük mindazoknak, kik

velünk összeköttetésben állanak, a saját testünkkel födözzük őket szükség esetén, de névtelen levelek könyörtelenül a papírkosárba vándorolnak.

Sz. K. Eszék. Igen szívesen teljesítjük a barátaink részéről hozzánk juttatott kéréseket és a legnagyobb készséggel adunk fölvilágosítást és tanácsot minden ügyben, amelyben azt tőlünk kívánják olvasóink. A két kérdésre ime a felelet: 1. Budapestben három tanítóképző intézet van. A polári iskolai I. győri-ut 9. sz. alatt, az elemi iskola I. győri-ut 15. sz. alatt és egy az országos izraelita VIII. Rökkzilárd-utcában. 2. A kért tanító egyáltalában nincs Budapesten, tehát egyik tanítóképzőn sem oktat.

Irodatiszt Budapest. Amint mai számunkból láthatja már is eleget tettünk az ön által megpendített eszmének. Megkezdjük az altisztek és szolgák helyzetéről, követeléseiről és mozgalmáról szóló cikksorozatot. Aki e cikket írja, a leghivatottabb rá, Mert nemcsak hogy a vasutas-társadalomnak egyik legbecsültebb és legőszintébb tagja, hanem alapos ismerője a magyar vasutas-mozgalomnak, amelyek mindegyikében évek hosszú sora óta a legtevékenyebben részt vett. Most önökön áll, hogy a mi munkánkat segítsék. Megtehetik pedig ezt olyan formán, hogy közvetlenül érdekelt kartársaink között terjesszék a lapot és őket erre a cikksorozatra figyelmeztetik. Elérkezett már az ideje annak, hogy az altisztek és szolgák époly szilárd katonái legyenek a szervezethez, mint a vasúti munkások! Üdv.

Bizalmi férfi. A m. kir. államvasutaknak járművek fentartási és átalakítási költsége 1903-ban volt:

Mozdony és szerkocsi	7.434,007 K.
Hóekék	47,782 »
Személykocsik	2.855,920 »
Podgyász- és teherkocsik	6.081,646 »
Postakocsik	74,521 »
Összesen	16.493,876 K.

Veridicus. Köszönjük a szép és hasznos cikket. Amint látja, előkelő helyet találtunk számára. Ha az ellentétes vélemény kíván lapunk révén a nyilvánosság elé jutni, helyt adunk annak is, de természetesen kész örömmel fogadjuk, ha viszont Ön ujlólag szót emel álláspontjának a védelmére. Ha pedig nem lesz polemiára szükség, kérjük, hogy akár más témáról is, folytassa irodalmi munkásságát. Lapunk tere mindig nyitva áll az ön számára. Azt az óhaját, hogy nevét egyelőre ne hozzuk nyilvánosságra, teljesen, respektáljuk.

Temesvár. Tudjuk, hogy azok a gyászmagyarok hazudnak és az egész szövetségi készülődésük nem egyéb humbugnál. Ismerjük a jómadarakat. De ezért köszönjük figyelmeztetését. Benuünkét nem fognak csalódásba ejteni és nem fognak eléríteni a helyes utról. A kutya ugat és a karaván halad.

Az Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. gyermek- és életbiztosító intézet Budapesten VI., Teréz-körut 40—42. Alapított 1863. Folyó év április havában 1.230,000 korona értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 993,600 korona értékű új biztosítási kötvény állított ki. Biztosított összegek fejében 75,918-94 korona fizettetett ki. 1905 január 1-től április 30-ig bezárólag 4.731,800 korona értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 3.947,100 korona értékű új biztosítási kötvény állított ki. Biztosított összegek fejében 250,608-98 korona fizettetett ki. Ezen intézet a gyermekek és életbiztosítás minden nemével foglalkozik a legolcsóbb díjtétel és legelőnyösebb feltételek mellett

Felelős szerkesztő: Farkas Izor.

Laptulajdonos: A magyar vasutas-szervezet.

Biraucz Döme könyvnyomdája Budapesten, VII., Amazon-u. 6—8

HIRDETÉSEK.

E rovat alatt közöltekért nem vállalunk felelősséget.

BUTOR. Ki jól és olcsón butort óhajt vásárolni, forduljon bizalommal a készítőhöz:
HAUPT A. kárpitos, disztó és butoriparos, VII., Garai-u. 43.

Nápoly-kávéház

Csömöri-ut és Hernád-utca sarok.

Vasutasok találkozóhelye. — Naponta mozgókép ujdonságok előadása. — Kifűnő cigányzenekar, RADICS GÁBOR cigányprimás vezetése alatt. — Egész éjjel nyitva! — Szabad bemenet!

Számos látogatásért esedezik

14

ADLER,
a vasutasok kávéháza

VASUTASOK! Felhívom szíves figyelmüket, hogy Baross-tér 17. sz. alatt borozót és sörözőt nyitottam. — Gróf Dégenfeld szőlőtelepein termelt borok méretnek ki nálam. — Kővidinka literje 28 kr. Rizling 35 kr. — Az ünnepekre 10 liter vételnél 1 liter ráadás. — Fölkérem a borosmerő közönséget, boraimat megízlelni.

Kiváló tisztelettel
SZILASI SÁNDOR.

16

Cimbalmok,

legújabb modellűek, kifűnő zongora-hanguak, dupla acél-szerkezetűek készülnek saját műhelyemben; részletfizetésre és kölcsönképpen is kapható

AZ ÖN TANULÁSI
CIMBALOM-ISKOLA

amelyből megtanulhat mindenki magánosan, tanító nélkül alaposan kottából cimbalmozni. Kapható 10 koronáért

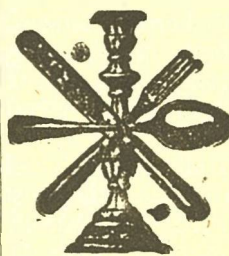
KOVÁCS JÁNOS okl. cimbalomtanárnál

7 Budapest, Erzsébet-körut 5.

== Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Legszebb nász- és alkalmi ajándék.

Egy amerikai gyorsfűző vagy egy háztartási mérleg **INGYEN.**

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét tulhalmozott raktáramból világ-hírű s kiválóságukért általánosan kedvelt mexikói ezüst-áruimat és pedig:

6 db mexikói ezüst asztali kést, 6 db mexikói ezüst evővillát, 6 db mexikói ezüst evőkanalat, 12 db mexikói ezüst kávéskanalat, 6 db kiváló dessertkést, 6 db kiváló dessertvillát, 1 db mexikói ezüst levesmerítő kanalat, 1 db mexikói ezüst tejmerítőt, 2 db elegáns szalon asztali gyertyatartót

46 darab összesen csak 6 frt 50 kr.

Minden megrendelő ezenkívül jutalomképpen egy amerikai gyorsfűzőt vagy egy szavatos-ság mellett pontosan működő 12 1/2 kiló hordképességű háztartási mérleget kap teljesen díjtalanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartósságáért és kiváló minőségeért 25 évi jótállást vállalok. Szétküldés utánvéttel történik az európai raktárból: 7

SCHEFFER D. SANDOR

Budapest, VIII., Bezerédi-utca 3/1 sz.

Minden kockázatlanság kizárva.

Világciikk! „RASOL” Kés nélkül borotvál!

Egészséges!

Kellemes!

9

Olcsó!

Egy kgr. ára 30-szori borotválásra helyben 2-40 kor., vidékre 3 kor. előleges beküldése mellett franco. Utánvét 20 fillérrel drágább. Egyedüli készítő:

„RASOL” vegyipari vállalat BUDAPEST, Váci-körut 55. sz.

Raktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszer-tárában, VI., Király-utca 12. sz.

A világ legjobb szőrvesztője!

RASOLIN

Hölgyeknek ajánlatos!

Egy doboz ára helyben 2 kor., vidékre 2-50 kor. előleges beküldése mellett franco. Utánvét 20 fillérrel drágább. Egyedüli készítő:

„RASOL” vegyipari vállalat BUDAPEST, Váci-körut 55. sz.

Raktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszer-tárában, VI., Király-utca 12. sz.